

Előfizetési árak
 Évi 8 kor., félévi 4 kor.,
 negyedévi 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Adózatok márszállt a ...
 A lap megjelenik minden ost-
 törtékn.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDÉK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kezintok vissza nem adódnak.
 Kiadóhivatal: István-utca 9.
 Hová a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVŰ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

Ujpest és Rákospalota beolvasztása a fővárosba.

Ujpest, január 22-én.

A székesfővárosi hírlapokban, nem tudjuk hányadszor, de e hét elején ismét fölmerült az a hír, hogy Ujpestet és Rákospalotát a fővároshoz csatolják.

A hír ez alkalommal a következő alakban látott napvilágot:

„Most, hogy a belügyminiszteriumban a fővárosi törvény revízióján dolgoznak, *fölmerült* az a terv is, hogy a reformmal egyidőben a főváros közvetlen szomszédságában levő községek közül néhányat a fővároshoz csatoljanak. A terv szerint ezek a községek: Ujpest, Rákospalota, Pusztaszent-Mihály, Kispest és Erzsébetfalva. **A tanácsnak azonban kifogása van** az ellen, hogy ezeket a községeket *most* beolvassák a fővárosba, mert a községek nagyrésztében a közoktatási, közegészségi és közlelmezési intézkedések nagyon kezdetleges stádiumban vannak, ugyancsak a vízvezeték, világítás, kövezés és csatornázás is fölülte kezdetleges. **A tanács szerint a községek közül eggyelőre csak a már rendezettebb Ujpestet és Rákospalotát lehet beleolvasztani** a fővárosba, mert ha a többieket is idecsatolják, akkor ez a fővárosra nézve oly óriási terheket jánna, a melyeket a mai pénzügyi helyzet mellett képtelen volna fedezni“.

A ki az élet folyását figyelemmel kíséri, bizonyára nagyon sok, a legtöbb esetben azt tapasztalja, hogy a **nagyzás hóborlja** akkor jelentkezik, a mikor er-

kölesi avagy anyagi lejtőre jutott az illető, amidőn vagyonosodás helyett az elszegényedés tüneteit vette magán észre.

E jelenségnek a lélektani indokai lehetnek különbözők, ezeket nem kutatjuk s nem is foglalkozunk velük, azt azonban konstatáljuk, hogy az a terv, mely szerint a főváros közvetlen szomszédságában fekvő községek a fővároshoz csatoltassanak: akkor született meg, a midőn a főváros pénzügyi viszonyai zilált állapotba kezdtek jutni; a midőn Ujpesten a lakosok mennyiségileg ugyan szaporodni, de minőségileg apadni, valyonilag szegényedni kezdetek.

Konstatáljuk, hogy a terv azóta csak azoknak képezi az ideálját, akik azt hiszik, hogyha két szegény vagy eladósodott ember társulegymással, akkor mindkettő meggazdagodik.

Ne hivatkozzanak kérem Bécs példájára. Bécs gazdag volt s a körülötte fekvő községek jómóduak voltak a beolvasztás idejében. Bécsnek világvárosi berendezése be volt fejezve, s így jövedelmeinek nagy részét bátran fordíthatta a hozzácsatolt községekre.

Ne hivatkozzanak Pest és Buda egyesítésére se, és ha már hivatkoznak, jusson eszükbe, hogy Buda évtizedekig elhanyagolt gyermeke volt az akkor még gazdag Pestnek.

Budapesten még nagyon sok hiányzik abból a világvárosi berendezésből. Budapest ma oly szegény, pénzügyi helyzete ez idő szerint oly szomorú, hogy mérget vehetünk rá, miszerint **azokat a terheket sem bírja el**, a melyekkel

Ujpest és Rákospalota beolvasztása jánna reá nézve, mert egyedül Ujpestenek vízvezetékekkel, világítással, kövezéssel, csatornákkal stb. a maga teljességében való ellátása, milliókat igényelne egyrészt, másrészt pedig Ujpest ház- és telek-, avagy csak háztulajdonosai, gyárosai összeroskadnának már azon terhek alatt is, a melyek ezidőszent Budapestten divatoznak, úgy hogy a fővárosnak Ujpestbe fektetendő milliói, — ha daskalkodhatnék is a milliókban, és ha csakugyan befektetné azokat, — holt tőkeként szereplnének itt legalább egy fél századig.

Csak ez a beolvasztás kell még Budapestnek! Akkor aztán ő is elsőhajthatja ezt a közmondást: „Adtál Uram essőt, de nincs köszönet benne!“

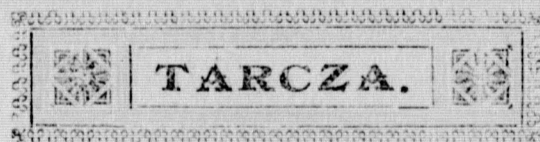
De hát kell-e nekünk ujpestieknek az a csatlakozás? Van-e nekünk szükségünk olyan essőre, a melyben nincsen köszönet?

Legyenek legalább ez egyszer és legalább önmagukhoz tárgyilagosak és igazságosak az elégedetlen ujpestiek és mondják meg őszintén:

Akarják-e a főváros pénztárát — csak például hozzuk fel a sok közül — **a házbérkrajczárokkal, a kövezetvámossal** gazdagítani csak azért, hogy a főváros a saját szükségleteinek fedezésére fordítsa verejtékes filléreinket s községünkben, a Budán kipróbált rendszer szerint, viszontszolgáltatásképpen minden tíz esztendőben egy-egy utcát kövezzék ki?

Ugy-e hogy nem akarják!

Fizethetik-e a mai viszonyok között

Irodalmi hírek.

A magyar királyság első századaival és Kálmán uralkodásával foglalkozik *Acsády A magyar birodalom története* című művének most megjelent 5. és 6. füzetében. Mint az előbbi füzetekben, úgy ezekben is a nemzet kialakulásának belső történetére, a szociális és közgazdasági mozzanatokra helyezi a fókuszot. Nincs magyar történelmi mű, melyből olyan élesen kidomborodnék Szent László és Kálmán uralkodói munkájának jelentősége. Gyönyörű fejtegetésekben mutatja ki Acsády, hogy az első királyok bölcs és minden ízében magyar politikája mint csoportosította a magyarság minden rétegét a trón köré, mint egyesültek a magyar állameszmében a nép legkülönbözőbb elemei. Örömmel dolgozott az egész nemzet királyi oldalán és aránylag nagyon rövid idő alatt óriási haladást tett az anyagi jólét és polgárosodás terén. László már nemesak nemzeti, hanem messze szárnyaló birodalmi politikát követett. A kiesiny Magyarországot tengeri államná tette. Politikáját követte Kálmán is. Horvátország a magyar állam alkatrésze lett! És a nagyszerű külpolitika mellett milyen óriási munkát fejtettek ki ezek a dicső királyaink a belső kormányzás terén. A pénzveréstől, az országutak építésétől

kezdve, a jogélet megszilárdításáig, a kereskedelem fellendítéséig, a katonaság szaporításáig, az adóztatás igazságosabbá tételéig minden olyan mozzanatra kiterjedt figyelmük, a mi a nemzet belső és külső megerősítésére befolyhatott. Egészen új távlatok tárulnak fel az előtt, ki Acsády munkájából ismeri meg a magyar királyság első századának és Kálmán uralkodásának történetét. Az megtudja, mi az igazi magyar nemzeti politika és az belelát a fejlődő magyar közlélek mélységeibe, az megérti a magyar társadalom, a magyar gazdasági élet alakulását, a papságnak azt a fontos nemzeti munkáját, melyet a megállapodás, a megszilárdulás ez első idejében végzett. És milyen élvezetesen vezet be Acsády ezekben a mély történelmi igazságokba! Milyen világosan értjük azt az eredményt, a mely kétségtelenül fáradságos és eredeti kutatások gyümölcse! Hiszünk, hogy a közönség méltányolni fogja ennek a kész történelmi munkának kiválóságait, méltányolni annál inkább, mert ha elolvassa, neki lesz benne a legnagyobb gyönyörűsége.

Voltaire. Az anekdotizáló irodalmi hagyomány ezerszer elmésen elmesélte Voltaire és Nagy Friderik összebarátkozását és összeharagudását. A barátságból az lett, hogy Nagy Friderik meghívta Voltairt Sansoucíba, a hol vele nézette át a verseit, mert a nagy király önként közlegénységet vállalt a gyöngé verselők szerény táborában. Ezt a tisztséget Voltaire úgy nevezte „a király

szennyesét mosom“. Az összeharagudásnak pedig az volt az oka, hogy Voltaire, a ki előtt a király csak verselő volt, úgy nyilatkozott a királyról, mint a verselő érdemelte. Pedig Friderik több volt rossz verselőnél. Mint Michelet szépen mondja, ő valóította meg a század nagy elvét, a cselekvést. Első sorban a német nemzetnek volt hőse, a művelt középosztály benne látta előharcosát és mint Goethe mondja, nem annyira porosz, mint inkább Friderikpárti volt. Erről a esodálatos emberről, koráról, udvaráról, életéről szól a Nagy Képes Világtörténet 174. füzete. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvény-társaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján, havi részletfizetésre is.

Az Állatok világa című munkából, a mely ez idő szerint a legnagyobb irodalmi vállalat az országban, a 82-dik füzet is megjelent, pontosan és az ösmert művészi kiállításban. Ebben a legújabb füzetben a papagály-félékről szóló fejezet folytatódik tovább s a Kakukról is szó van, még pedig bőségesen. Brehm és a mű magyar átültetője Chernel, most is kedves jellemzését adják e tanulmány szarvasoknak, a melyeknek sokfélesége igazán ámulatba ejtő. Ezek a füze-

az újpesti lakbérlok a házbérkrajczárokat?

Megvehetik-e a nagyobb fogyasztási adóval megterhelt élelmiszereket?

Ugy-e hogy nem fizethetik! Ugy-e hogy nem vehetik meg!

Inkább megszöknek egytől-egyig Újpestről!

Hát akarnak-e gyárosaink egyenkint és évenként 20—40—50 ezer K. köveztvámot befizetni a főváros pénztárába csak azért az egyedüli dícsőségért, hogy Budapest nem tudom hányadik kerületébe tartozzék a gyártelepük?

Képesek-e a mai üzleti viszonyok között ilyen terhet elviselni?

Ugy-e hogy nem akarnak, ugy-e hogy nem képesek!

Akar-e Újpest polgársága háromszor, négyszer annyival hozzájárulni az államrendőrség fenntartásához, mint a mennyivel most járul hozzá?

Akarja-e magát egészen idegen emberekkel, esetleg teljesen kiéhezett emberekkel agyonközizgatni, csaknem még egyszer olyan összeg árán, mint a mennyibe a közizgatásunk most kerül?

Mert hogy a többi kerületek legyűrnek minket választások alkalmával, s kinevezés esetében pedig szintén protegált alakok fognak községházunkban parancsolgatni, arra mérget vehetünk.

Hát ez a mi vágyaink végcélja?

Ezt akarjuk mi?

Ugy-e hogy nem az! Ugy-e hogy nem akarjuk!

Akarnak-e Újpest azon háztulajdonosai, kik telkeiket örökösörleti szerződések jogán birják, gróf Károlyi Sándornak háromszor annyit fizetni egy-egy négyszögölért, mint amennyit most kér? avagy meg akarják még utódaikat is fosztani a megváltás lehetőségétől?

Ugy-e hogy nem akarnak és nem akarják?

Egyelőre nem folytatjuk a kérdéseket tovább, s csak annyit jelentünk ki, hogy a fővárosi törvény revíziójának néma papirosán nagyon szép ez a beolvasztási terv, de a valóságban és egészséges alapokon, *a mai viszonyok között* kivihetetlen.

Kivihetetlen mindaddig, amíg a fő-

tek, a melyekben a papagályokról olvasunk, határozottan legérdekesebbek, a mi természetes is, mert a „tollas majmok” minden más madárnál értelmesebbek. A kiadó ezeg a 82-dik füzethez feketenyomatú műlapot csatolt, a mely a pusztai talpas tyúkokat ábrázolja. A kitűnő szövegrajzok után az ararakakaduval, a sisakos kakaduval, továbbá a piros bóbitás kakaduval, a földi papagálylyal és a bagoly-papagálylyal ösmerkedünk meg. Az Allatok világa a Légrády-testvérek kiadásában jelenik meg s füzetenként 80 fillérért kapható. Az eddig kiadott füzetek külön kötetekben is megszerezhetők, kötetenként 18 koronáért, ugy Légrády testvérek kiadóhivatalában (váci körút 78. sz.) mint minden könyvkereskedésben.

Nagy írók találkozó helye! Bátran nevezhetjük a *Képes Családi Lapok* című szép-irodalmi képes hetilapot, mert mióta jobb papíron, szebb képekkel, válogatott tartalommal jelenik meg, azóta igazi élvezet a *Képes Családi Lapok*at olvasni.

Dicséret illeti az új kiadóigazgatót, *Forray* Oszkárt, ki e lap szép kiállítására sok áldozatot hoz; a lap szerkesztőit *Beksi* Gusztávnét és *Csillag* Mátét, kik a *Képes Családi Lapok*at oly magas nivóra emelték, hogy ez a lap igazán nélkülözhetlen ma már minden művelt családnál. Előfizetési ára a *Képes Családi Lapok*nak fél évre 3 forint, negyedéyre 1 frt 50 kr. Kiadóhivatal *Budapest, VI., O-téca 12.*

város pénztárában milliókra nem szaporodik a tőketöbblet, amíg kereskedelmünk, iparunk virágzásnak nem indul; amíg közgazdasági viszonyaink gyökeresen meg nem javulnak.

Kivihetetlen mindaddig, amíg Újpest üres lakásai meg nem telnek lakókkal s a lakók többsége rendes fizetővé nem válik.

Kivihetetlen addig, amíg az örökösörleti telkek megváltási kérdése gróf Károlyi Sándorral, méltányossági elvek alapján, nem rendeztetett, s amíg . . . stb. stb.

A beolvasztást, a csatolást lehet a belügyi kormánynak Budapestre és Újpestre *ráterőszakolni*, de ez — ismételt hangsúlyozzuk, a mai viszonyok között, mind a kettőre nézve egyaránt veszedelmes és káros.

És mert valóban az, nem hisszük, hogy a belügyminisztérium mindezeket figyelmen kívül hagyná s a környékbeli községek beolvasztásával komolyan foglalkoznék.

A belügyminisztérium keresztül veheti a fővárosi törvény revízióját anélkül, hogy Budapestet és Újpeste most varná egymás nyakába, amikor csak nyomorgatnák egymást.

Mi pedig majd csak megélünk és haladunk, lassan de biztosan, a jobb jövőnek beköszöntéig, a főváros nélkül is, de a mostoha elhanyagolt gyermek sorsára nem óhajtunk addig se jutni s azt sem engedhetjük meg, hogy bárkinek a gazdasági hóbortja miatt tönkre tétessünk.

Pénzüntézetek.

Megtartott közgyűlések. Az *Újpesti Kereskedelmi és Iparbank* f. é. január hó 17-én d. u. 3 órakor tartotta meg XIII-ik évi rendes közgyűlését, melyen 33 részvényes 680 részvényt vett részt.

Friedmann Armin elnök üdvözlővén a megjelenteket s megállapítván a határozatképességet, a közgyűlést megnyitotta s a jegyzőkönyv vezetésére dr. *Kálmán* Ödönt, a hitelesítésre pedig *Schön* Bernát és *Frey* Gusztáv részvényeseket kérte föl.

A közgyűlés ezután felolvasottnak tekintette az igazgatóság jelentését, az 1902-ik évi zárszámadásokat s a felügyelő-bizottság jelentésének felolvasása után a *felmentvényt egyhangulag megadta* és *Schön* Bernát indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott ugy az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak, az intézet helyes irányban való vezetéséért, mint a tisztviselői karnak, buzgó működéséért. Az elismerést *Friedmann* Armin elnök köszönte meg mindnyájuk nevében.

Miután az igazgatóságnak a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslata is elfogadtatott, következett a választás. *Megválasztottak egyhangulag az igazgatóság tagjairá:* *Friedmann* Armin, *Csepessányi* Béla, *Schwartz* Vilmos, *Weisz* Mór és *Reisz* D. J. *A felügyelő-bizottság tagjairá:* *Friedmann* Ede, dr. *Schwartz* Gyula, *Weisz* Adolf. *Póltag:* *Szél* Manó. *A választmány tagjairá:* *Erben* Samu, id. *Erker* András, *Fürst* Lajos, *Gróf* István, *Heidrich* Ignác, *Illek* Vincze, *Lichtenstein* Ignác, *Link* Bernát, *Lukátovics* Vilmos, *Schönhauser* Sámuel, *Schwartz* Jakab, *Schweiger* József.

A közgyűlés végül, a felügyelő-bizottság tisztelet-díját az 1903-ik évre 200—200 koronában állapítván meg, miután indítványok nem tettek, az elnök éltetésével véget ért.

Az osztalék kifizetését az intézet pénztára már f. é. január hó 19-én megkezdte.

Az Újpesti Takarékpénztár f. é. január hó 18-án d. u. 3 órakor tartotta meg XXXIV-ik évi rendes közgyűlését, melyet *Diamantstein* Lajos elnök üdvözlő szavakkal s a határozatképesség megállapításával nyitott meg.

A közgyűlésen 22 részvényes 218 részvényt vett részt. A jegyzőkönyv vezetésére dr. *Varga* Károly s hitelesítésére *Ladányi* Zsigmond és *Gerő* Zsigmond kéretett föl.

Miután a jelentések és zárszámadások felolvasottnak tekintettek s a felügyelő-bizottság jelentése felolvasatott: a közgyűlés a *felmentvényt egyhangulag megadta.*

A napirend második pontját az alapszabályok 45., 57. és 74. §-nak módosítása képezte.

A módosítás abból áll, hogy a közgyűlésre való meghívó és a mérleg jövőben nem a hivatalos lapban, hanem az „Egyetértés”-ben fog közzététetni és hogy az igazgatóság nem 6, hanem 7 tagból fog állani.

A módosítást a közgyűlés egyhangulag elfogadta s a választást a következőleg ejtette meg. *Megválasztottak egyhangulag az igazgatóság tagjairá:* *Deutsch* Zsigmond, *Diamantstein* Lajos, *Friedmann* Armin, *Kárpáti* János, *Hochbaum* Jakab, *Sonnenfeld* Miksa, *Schreiber* Gyula. *A felügyelő-bizottság tagjairá:* *Frey* Gusztáv, dr. *Lichtmann* Henrik, *Schwartz* Vilmos. *Póltag:* dr. *Kálmán* Ödön. *A választmány tagjairá:* *Grünbaum* Lajos, *Fuchs* Bernát, *Kriszt* József, *Veszprémi* József, *Singer* Lipót, *Heidrich* Ignác, *Szél* Manó, *Szerényi* Kázmér, *Weisz* József, *Schwinger* József, *Schwartz* Jakab, *Weisz* Mór.

A közgyűlés végre a felügyelő bizottság tagjainak tisztelet-díját 200—200 koronában alapította meg s *Ladányi* Zsigmond indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az igazgatóságnak s felügyelő-bizottságnak az elért szép eredményért és a tisztviselői karnak kifejtett buzgalmaért. A köszönetért ugy a saját, mint az igazgatóság s felügyelő-bizottság tagjainak s a tisztviselőknek nevében *Diamantstein* Lajos elnök mondott viszont köszönetet, azután kijelentette, hogy az osztalék az intézet pénztáránál már f. é. január hó 19-én felvehető, — a közgyűlést befejezték jelentette ki.

A részvényesek az elnököt éltetve osztalék szét.

Megtartandó közgyűlések. Az *újpesti össegélyző egyesület* mint szövetkezet f. é. január hó 24-én d. u. 3 órakor tartja a saját helyiségében (Árpád-ut 3. sz. a.) évi rendes közgyűlését. E szövetkezetnek, mely immár 15 év óta áll fenn községünkben, a mult év elején 2802 tagja volt 9758 betett üzletrésszel, s e szám az év végén 1611 tagra s 6607 betett üzletrészre apadt le. Az év folyamán tehát 1191 tag monott föl s lépett ki a szövetkezetből, kiknek 3151 üzletrész fizetettét vizsgálta. A felmondás és kilépés oka nem bizalmatlanságban, hanem az érdeklődés hiányában keresendő, hanem a mostoha viszonyokban, melyek nehéz és kényszerhelyzetbe kergettek nagyon sok takarékos embert. Az intézet igazgatósága dacára ennek igen szép eredményt ért el, amennyiben 29318 K 11 f. a tiszta nyeresége, mely 5% kamatozásnak felel meg s a melyből az alapsz. 52. §. szerint 2931 K 81 f. a veszteségi tartalék-alaphoz csatoltatik, a többi pedig az évtársulatok között akként osztatik föl, hogy az 1899. évtársulatnak 10 553 K 92 f., az 1900. évtársulatnak 8492 K 76 f., az 1901. évtársulatnak 5603 K 86 f., az 1902. évtársulatnak pedig 1735 K 76 f. jut. A felszámolás alá kerülő 1899—1902. évi XII. évtársulat vagyona 299,136 K mely a teljesen befizetett 1312 üzletrész között akként osztatik fel, hogy végelszámolás és osztalék ezimén üzletrészenként 228 K fizetetik ki. A fentjelzett szép eredményeket büszkén jelentheti be a közgyűlésnek az igazgatóság.

Az újpesti kereskedők és szatócsok áru-termelési szövetkezte f. é. február hó 1-én d. u. 3 órakor tartja saját helyiségében IV. évi rendes közgyűlését. E szövetkezetnek a mérlegszámola szerint 22594 K. 23 f. a vagyona, 21452 K. a terhe s így 1142 K. 23 f. a t. nyeresége.

H I R E K.

— **Újpest f. évi költségvetését** Pestvármegye törvényhatósági bizottságának f. hó 13-án tartott közgyűlése minden változtatás nélkül helyben hagyta. Ugyanezen közgyűlésen *Kossuth* Ferencz, *Pronay* Dezső báró, *Hajós* József, *Holló* Lajos és *Förster* Aurél a közigazgatási bizottság tagjairá választottak meg.

— **Gyűjtési engedély.** *Beniczky* Lajos a megye alispánja f. é. 63,083. sz. leiratával az újpesti *Kossuth-szobor* bizottságnak megengedte, hogy az újpesti *Kossuth-szobor* költségei Újpest területén, gyűjtés útján szereztessenek be. A befolyt összeg, a szo-

bor felállításáig, az Újpesti Ipartestületi Hitelesítőbizottságba helyzendő s a gyűjtés befejezte után a leszámolás, a gyűjtő-ívekkel együtt az alispánnak bemutatandó.

— **Adomány az újpesti Kossuth-szoborra.** A „BUR” vasút 50 koronával járult hozzá az újpesti Kossuth-szobor költségeihez.

— **Kimutatás a népkönyhából.** A *Virág-utcai* „Gyermek-otthon”-ban m. évi december hó 18-tól f. évi január hó 16-ig 20.779, a *Templom-utcai* népkönyhában ugyanezen idő alatt 26.525 és így a két helyen összesen 47.304 adag kenyeret és levest szolgáltattak ki. A többi népkönyhák vezetői még nem terjesztették be az előljáráshoz kimutatásaikat és így a kimutatás csak részletes, de részleteiben is elég világos képet nyújt a községünkben uralkodó nagy nyomorúságról, amelynek enyhítésére újabb *Forgó Kálmán* 1 koronát, *Lebovics D.* pedig 10 koronát adományozott.

— **Halálozás.** Egy nagy és előkelő családot borított gyászba a halál angyala, amely f. hó 15-én berzeviczei és kakaslomnici özv. *Berzeviczy Agostonné* urnót, 88 éves korában ragadta ki az élők sorából. A megboldogult hült tetemeit f. hó 17-én d. u. fél 4 órakor nagy részvétellel kísérték ki az örök nyugalom helyére, az újpesti temetőbe, ahol a *Berzeviczy, Péchy, Nemessányi, Balog, Drizsnyei, Dessewffy, Hrabéczy* s *Gálffy* családok tagjai zokogva vettek bucsut az anya, nagyanya, testvér, anyós és szeretett rokontól. A béke angyala lebegjen porai fölött!

— **Táncvizsga.** Az újpesti áll. polgári leányiskolában f. é. január hó 24-én a kezdők és január hó 25-én a haladók táncvizsgája fog *Rötter Malvin* tánczimesternő vezetése mellett megtartatni. A vizsgák mind a két esetben délután 4 órakor kezdődnek.

— **Női festőiskola Újpesten** Községünk ismét gazdagodott új kulturális intézménnyel, amennyiben *Bachmann Károly* és *Pörge Gergely* festőművészek a modern igényeknek minden tekintetben megfelelőleg átalakított és kibővített műtermükben, helyben, *Zrínyi-utca* 5. szám alatt, a *Váci- és Lehel-utcai* villamos vasutak *Rákóczy-utcai* megállóhelyének közvetlen közelében női festőiskolát rendeztek be, mely iskola folyó évi február hó 1-én fog megnyitni, s a melyre a beiratások már most naponta délelőtti 10—12 óra között ugyanott eszközölhetők. Ezen hézag pótló és a nevelésre rendkívül előnyös iskolát községünk műkedvelő közönségének szíves figyelmébe ajánljuk, mert az intézettulajdonos művészek kiváló szakképzettsége és lelkes áldozatkészsége biztosítja a legalaposabb tanítást és az intézet fényes jövőjét.

— **Az újpesti hajó- és építő munkások szakegyesülete** f. évi január hó 25-én délután 3 órakor tartja egyetemi helyiségükben (*Boesky-utca* 25. szám alatt) rendes évi közgyűlést.

— **Bolond-estély** Az „Újpesti Dalkör” folyó évi február hó 24-én a „Közművelőkör” helyiségeiben dallal és tánczsal egybekötött álarozos bolondestélyt rendez, melyen bolondulásig kacaghat majd mindenki, aki a házbérét a februáriusi negyedkor el nem felejtette kifizetni s akinek meg nem szoktak a lakói.

— **A gyermekbarát egyesület** folyó évi január hó 19-én tartotta meg választmányi ülését, melyen a gyűjtések eredménye s a felruházási költségek összege állapított meg. Összegyűlt 1351 K. 48 f. s kiadott 1360 K. 86 f. A gyűjtőívek felülvizsgálatával 3 tagu bizottság bízott meg, mely még a közgyűlés előtt fogja jelentését a választmány elé terjeszteni. A közgyűlés határideje f. évi február hó 2-ára tűzött ki. Miután *Radies Dávid* elnök köszönetet mondott a gyűjtőknek s köztük különösen *Weisz Jónásnak* és *Barta Mórnak*, kik a legbuzgóbbak valának, továbbá az adakozóknak, a választmányi ülés véget ért.

— **Az „Újpesti Katholikus kör”** f. hó 18-án d. u. 5 órakor tartotta az Istvántéri körhelyiségben első rendes közgyűlést. *Höberth Béla* mint ideiglenes elnök üdvözlé a megjelent tagokat, megnyitotta a közgyűlést, beszámolt az eddigi működésről s a végleges tisztikar megválasztása céljából korelnök és korjegyző választására hívta fel a közgyűlést. Korelnökké *Adamis Lajos* és korjegyzővé *Molnár Vilmos* választatván meg, a jelölés megerősítésére egy öt tagból álló bi-

zottság küldött ki, mely megbízatását elvégezvén, a közgyűlés által *egyhangúlag megválasztott: Elnökké Höberth Béla. Tiszteletbeli elnökké: Illek Vincze. Alelnökké: Dr. Miklós Antal. Tiszteletbeli alelnökké: Dr. Varázseji Béla. I. titkárrá Molnár Vilmos. II. titkárrá: Baesák József. Ügyészsze: Adamis Lajos. Pénztárossá: Hesz Károly. Ellenőrré: Vanyek Béla. Háznagygyá: Wüsztner Henrik. Könyvtárossá: Gyulai István. Választmányi tagokká: Andrejka József, Brankovics György, Dr. Berger Rezső, Csepessányi Béla, Csepreghy Pál, Friedrich Vendel, Gurányi István, Lukátsovits Vilmos, Illek Nándor, Kolossváry Gyula, Keleti Antal, Leska József, Hinterreiter Antal, Radoch József, Salamon Lajos, Scherer Gyula, Sóbányi Gyula, Szerényi Kázmér, Szalkay Sándor, Strisz József, Baráth Lajos, Tassy Károly, Vayer József, Weigle Sándor. Pottagokká: Bendász János, Piszter Vincze, Papp Mihály, ifj. Erker András, Kiszling István, Lechner Ferencz. A választás megerősítése után a házszabályok tárgyalattak le, melyeknek elfogadása után *Illek Vincze* szeretetre, egyetértésre s összetartásra buzdította a kör tagjait, *Höberth Béla* elnök pedig megköszönvén az érdeklődést a közgyűlést berekesztette. Közgyűlés után társasvaesora volt, mely a legdelebb hangulatban folyt le.*

— **Halálos szerelem** ezim alatt éppen most jelent meg *Mártonffy Imre* kartársunktól egy kötet érdekes regény, amely ugy belső tartalmánál, mint külső kiállításánál fogva minden olvasóasztalnak és könyvtárnak díszére válik. A „Halálos szerelem” megrendelhető a szerzőnél Újpesten, *Atilla-utca* 52. sz. a. Ára 3 korona. A regényről irodalmi rovatunkban még részletesebben meg fogunk emlékezni.

— **A „Casinó” folytatólagos közgyűlése.** Az Újpesten alakított „Casinó” alakuló közgyűlésének f. hó 18-án délután 4 órakor volt *Mády Lajos* elnöklété mellett a folytatása. A közgyűlés ez alkalommal elhatározta, hogy: 1. A „Casinó” számára az *Árpád-uti Központi szálloda* első emeletén bérel ki helyiségeket. 2. A berendezés költségeit aláírások útján gyűjti össze. 3. A tagsági díjat évi 24 koronába állapítja meg, de a megalakulás után belépő tagok 40 korona beiratási díjat tartoznak fizetni. 4. Az alapszabályok kidolgozására egy bizottság küldött ki, mely folyó hó 24-én fogja az alapszabályokat előterjeszteni.

— **Jelmezestély.** „Az újpesti tanítói segélyegylet” alapja javára folyó évi február hó 14-én a Közművelődési Kör helyiségeiben zártkörű jelmezestélyt rendez az összes elemi iskolák és a polgári leányiskola tantestülete. Belépő-díj 2 K., Család-jegy 4 K. Kezdeté este 8 órakor. Tantestületünk eddigi mulatságai oly hírnévként örvendenek, hogy a mostani jelmezestély bizonyára az ideai farsang legsikerültebb mulatságai közé fog tartozni, tekintve a jótékony és nemes célt, bizonyos, hogy az anyagi siker sem fog elmaradni.

— **A kamarahangverseny,** melyet az Újpesti Zeneművelő Egyesület (Conservatorium) holnap január hó 23-án rendez a község ház dísztermében a zeneiskola javára az eddig elárusított jegyek után itelve, igen szép látogatottságnak fog örvendeni. A rendkívüli zenei vezetéssel kecsesgető estélyre a belépti jegyek az István-téri Benkovits Imre-féle tőzsdében és este a pénztárnál kaphatók. Figyelmeztetjük a t. közönséget, hogy a hangverseny pont fél 8 órakor kezdődik s hogy előadás alatt az ajtók zárva maradnak, szíveskedjék tehát az eddigi rossz szokástól eltérve, ideje korán megjelenni.

— **A „Józan Emberek Pihenője”** részére eddig következő pénzbeli adományok folytak be: *Wolfner Tivadar* 50, *Erben Samu* 30, *Friedmann Ede* 30, *Dr. Kálmán Odón* 25, *Eriedmann Armin* 25, *Sándor Pál Bpest* 20, *Első Magyar Csavargyar R.-T.* 20, *Lünzer Károly és Fia Bpest* 20, *Ifj. Erker András* 20, *Újpesti Keresk. és Iparbank* 20, *Schreiber Gyula* 10, *B. K.* 10, *Zettl János* 10, *Zademak de Cauz Mimi* 10, *Wagner Samu* 5, *Podvinecz és Heisler* 5, *Csepessányi Béla* 5, *Zettl János* gyűjtése 4.60, *Kolossváry Gyula* 4, *Aczél Gyula* 4, *Dr. Héderváry Lehel* 2, *Dr. Varga Károly* 2, *Frey Gusztáv* 2, *Goldstein Mór* 1, *Dr. Lichtmann Henrik* 1, *Dr. Lichtmann Mór* 1, *Dr. Altwehr József* 1, összesen 337 korona 60 fillér. Fogadják a

nemesszívü adakozók a bizottság hálás köszönetét szíves adományukért. A „Józan Emberek Pihenője” forgalma 1903. évi január 3-tól—15-ig. Az intézetnek ezen rövid idő alatt 317 nappali, 45 éjjeli vendége volt és 106 adag tea és kenyér szolgáltatott ki. Vendégeink nagyobb része fiatal, munkanélküli iparos segédek és munkások, kik igen szívesen töltik idejüket az erkölcsös olvasmányokkal a jól fűtött helyiségben. A vezetőség pedig szívesen lát minél több vendéget.

— **Jótékony adomány.** *Mauthner Mihály* ur az újév alkalmából az izr. hitközség jótékonyági pénztárának 100 kor., a *Maszkil* el dal egyletnek 100 kor. és az izr. nőegylet leányváraházának 100 koronát adományozott. Hálás köszönet a nemes szívü adakozónak.

— **Az 1903-ik évi esküdtek névsora Újpestről.** A pestvidéki kir. törvényszék kebelében fennálló esküdttörvényszék rendes és helyettes esküdteinek névsora az 1903-ik évre Újpestről a következők: *Rendes esküdtek:* *Adamis Lajos, ifj. Bachmann Károly, Benkovits Imre, Béllai György, Dr. Boros Mór, Brankovics György, Czukelter Ferencz, Dankovszky Ede, Dr. Elek Pál, Friedmann Ede, Friedmann Armin, Gerő Zsigmond, Gerzsabek Nándor, Haber Károly, Hazenauer Ottó, Dr. Holló Arthur, Kozma Andor, Konyha Géza, Krapp Mihály, Királymezey Béla, Klein Armin, Leiner Zsigmond, Németh Gyula, Rácz Ernő, Dr. Szabó Béla, Szabó Jenő, ifj. Szalay István, Szerényi Kázmér. Helyettes esküdtek:* *Dr. Aradi Béla, Benedek Lajos, Borzsenszky József, Dr. Cserba Dezső, Hajdu János, Dr. Hédervári Ernő, Hevesi Vilmos, Dr. Kiss Sándor, Kurez Gyula, Ladányi Zsigmond, Musitz Géza, Dr. Oszmann Mór, Rosepmayer Ferencz, Santhó Elemér, Székely Árpád.*

— **Szabad Lyezeum — Újpesten.** A Szabad Lyezeum fővárosi tudományt és ismereteket terjesztő társaság a „Közművelődési kör” helyiségében f. é. január hó 24-én este 8 órakor kezd meg nagy érdekű előadásainak sorozatát. Az első előadás tárgyát *hazánk természeti és szépségei képezik.* Az előadó *Pályi Sándor* főv. főgymnáziumi tanár vetített képekkel illusztrált vonzó előadásában a magas Tátrát, Erdélyt, a Vaskaput, Balatont és a magyar tengerpartot fogja bemutatni. Az érdekes előadásra a „Közművelődési kör” elnöksége meghívókat küldött széjjel.

— **Hivatalos órák — a járásbírósnál.** Az újpesti kir. járásbírósnál a hivatalos órák a bírakra nézve reggel 8 órától d. u. 2 óráig, — a kezelőkre nézve reggel 8 órától d. u. 3 óráig tartanak.

— **Az „Újpesti Kossuth-szobor-bizottság”** az Újpesten emelendő Kossuth-szobor javára f. évi február hó 14-én, a Colosseumban műkedvelői előadással és hangversenyyel összekötött tánczmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Család-jegy 2 kor. személyjegy 1 kor. Részletes műsor az estélyen.

— **A hálás tanítványok** hangversenye alkalmából *Gallner Lujza* siremlékére a következők fizettek felül: *Kárpáti József* közgyám 40 kor., *Wolfner Tivadar* országgy. képviselő 30 kor., *Kereskedelmi bank* 10 kor., *Zsoldos János*, Újpest vidéki takarékpénztár, *Újpesti takarékpénztár*, *Csavargyar, Pamutfonó, Löwy* testvérek 5—5 kor., *Illek Vincze, Scherer Gyula, Kolossváry Gyula* 4—4 kor., *Mády Lajos* 3 kor., *Geduly Lajos, N. N., Erker András, Naszer Samu, Egan Lujza* 2—2 kor., *Naszer Manó, Schwarcz, Aradi Béla, Ehrenwald Lászlóné, Emmayer Berta, dr. Surgáth Gyula, Kalupka, Schweizer Andor, Mendlovits Mórné, dr. Elek Pál* gyógyszerész 1—1 kor. A felülfizetőknek köszönetet mond a rendezőség.

— **Uram! Jaj önnek,** ha az „URAK” zártkörű tánczestélyén f. évi február hó 1-én esti fél kilencz órakor az „Újpesti Katholikus Kör” helyiségében (*István-tér* 1. sz.) meg nem jelenik s a becses családját, különösen pedig szép leányait el nem hozza magával. Uram! Az „URAK” karóire hányják, póznára mászatják, megugratják, megfuttatják, meglabdaruatják, sőt még meg is boxirozzák, ha elmarad. Jó lesz tehát a belépti-jegyet megváltani s még akkor is, ha esetleg meghívót nem kapott volna, a Keil-kávéházba fáradni, ahol az „URAK” titkára a meghívót minden este szívesen kiállítja.

— Az „Ujpesti kereskedő és iparosifjak önművelődési köre” f. é. január hó 11-én tartotta meg tizedik évi rendes közgyűlését, amelyen elnökké: egyhangulag *Tandés Dezső* választott meg, a ki meleg szavakkal fejezte ki köszönetét a kitüntetésért. Megválasztott továbbá I. alelnökké: Szilágyi Pál, II. alelnökké: Schweitzer Ignácz, Titkárrá: Székely Sándor. Jegyzővé: Pokora Gyula. Pénztárnokká: Pressler József. Ellenőrré: Ringer Bernát. Háznagygyá: Ladányi Lajos. Könyv- és kottatáros: Weisz Samu. Számvizsgálók lettek: Gerő Armin, Pokora Rezső, Litomitzki László. Választmányi tagok: Lukácsies Károly, Kálmán János, Miskolezi Gyula, Cseri Vince, Ehrenwald Jenő, Poók Lajos, Fuchs Jenő, Singer Endre, Haskó József, Ritter Jenő, Budai Lajos, Kolovrath János. Póttagok: Rozgonyi Aladár, Hozvieska László, Kohn Márkus.

— Egy fiatal *ujpesti zongoraművész*. A budapesti „Terézvárosi Társaskör”-ben f. hó 11-én délelőtt rendezett matinén általános feltűnést keltett virtuóz zongorajátékával az *ujpesti Schreiber Ervin*, Schreiber Gyulának a fia. *Schreiber Ervin* zongora számai után percekig hangzott a taps, s a díszes közönség őszinte lelkesedéssel, mondhatni rajongással ünnepelte a fiatal zongoraművészt azon műelőzetért, melyet kitűnő játékaival nyújtott.

— A szegény iskolás gyermekeknek élelemmel és ruhával való gyámolítására újabban a következők adakoztak:

Molnár Lajosné ívén: Mészáros Ferenc, Zsámbék, K., K., Lemmer és Horák 20—20 f., Bripón 1 K., Kirscherer Lipót 1 K., Kegf. Ferenc 30 f., Jánossa Károly 30 f., Molnár Lajosné 40 f., összesen 4 K 20 f.

Péchy József ívén: Péchy Józsefné 1 K., Krey Gyuláné 1 K., Hesz Károlyné 40 f., Hromadikné 1 K., Bogyay Aladárné 50 f., Molnár László 40 f., Molnár Béláné 60 f., Polifka 1 K., Liptovszky 2 K., összesen 7 K 90 f.

Fornheim Gyula ívén: Fornheim Gyula 5 K., Mlady Antal 10 K., Sonnenfeld Lajos 10 K., László Antal 1 K., Steiner József szabó 5 K., Fornheim Zsigmond 10 K., Boscovits Béla, özv. Dr. Duchs Adolfné, Boscovits Árpád, Nagy Sándor 2—2 K., Meisel Simon 4 K., összesen 53 K.

Wellim Lajos ívén: Weinkober 10 K., Wellim Lajos 4 K., Grün Zsigmond, Ausch Gyula 1—1 K., összesen 16 K.

Sonnenfeld Lajos ívén: Sonnenfeld I. és fiai, Ujpestvid. takpt., Ujpestvid. hitelszöv. 10—10 K., összesen 30 K.

Scherer Gyula ívén: Scherer Gyula 2 K., Gallauner, Endre Jánosné, Gegus, Hazslinszky, Arányi B., Mirkovszky, Vladár, Szukováty, Juhász Ida 1—1 K., összesen 11 K.

Ujpesti takarékpénztár 10 K.
Dr. Kovács Nagy Lajos ívén: özv. Törőné 50 f., Sermann Károlyné 20 f., Papp-Szilágyiné 1 K., Mészáros Alajosné 2 K., Horváth Elemérné 1 K., Magyarossy Mihályné 40 f., Dr. Kovács Nagy Lajos 4 K., összesen 9 K. 10 f.— (Folyt. köv.)

— Az *ujpesti munkáskepzőegylet* az asztalos szak és segéd munkások szakegyletével közösen f. évi január hó 31-én a Colosseumban, férfi és vegyes dalárdájának közreműködésével táncvizsgalmat rendez. Kezdeté 8 órakor. Belépti jegy ára 50 fillér.

— Az *ujpesti egyesült szervezetek* a saját dalárdájuk alapja javára f. évi január hó 24-én este 7 órakor a „Nemzeti kávéház” termeiben táncvizsgáinapélyt rendeznek melyen a táncot ének, szavalat, előadás, erőtűvészeti mutatvány, versenybirkózás stb. fogja megelőzni. Belépti díj személyenként 40 fillér.

Szerkesztői üzenetek.

Péterfi jóakarójának. Mielőtt Csatár leplező felszólalásának helyt adtunk lapunkban: összehasonlítottuk Péterfi „Kormos Borecsá”-nak a szövegét, Szegfi Mór „Napam Asszony” szövegével s meggyőződöttünk hogy Péterfi csak a neveket változtatta meg, de a szövegét szóról-szóra lemásolta. Csátárnak tehát igaza volt s Péterfi jóakarójának nincs igaza.

Titkos alap. Bolond lyukból, bolond szél fúj s bolond szemlést, bolondokat beszél. Sajnos hogy még mindig sok az olyan ember, a ki készpénzzel fogadja a fagarast. Még sajnosabb, hogy a sok között hírlapíró is találkozik. Annak a bolondos szemléstnek, a ki az „Ellenzéki Ujság” cikkirójának valami „Titkos alapról” mesélt, jobb volna, ha a csempészést csakugyan kiderítené, ha olyan tényállást venne fel alkalomadtán, amelynek alapján a bírságot meg is lehetne ítélni és végül ha a kereszmások ingyen vaesorait stb. stb. el nem fogadná. Ez esetben az 1000 korona évi fizetést legalább megérdemelné, de így azt sem érdemli meg.

21. végrh. sz. 1903.

Arverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi hogy az *ujpesti kir. járásbíró*nak 1902. évi V. 1058 4. sz. kiküldő és Sp. 785/2. sz. elrendelő végzése folytán **Wollner Henrik** ügyvéd által képviselt **Baron Lipót** felperes részére **Kiss Gyula** és neje alperesek ellen 93 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 627 koronára becsült ingóságokra az *ujpesti kir. járásbíró*ság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elren-

deltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Király-uteza 15. szám alatt** leendő megtartása határidőül **1903. évi január hó 23. napján délután 2 órája** kitézetik, a mikor a bírólág lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1903. évi január hó 6-ik napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó

32. végrh. sz. 1903.

Arverési hirdetés.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az *ujpesti kir. járásbíró*ságnak 1902. évi V. 1579 3. sz. végzése folytán **dr. Csengey Gyula** ügyvéd által képviselt **Szűszmann Lázár** felperes részére **Brüder Mór** alperes ellen 284 kor. 58 fillér követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 696 koronára becsült ingóságokra az *ujpesti kir. járásbíró*ság V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpest, Király-uteza 54-ik szám alatt** leendő megtartása határidőül **1903-ik évi január hó 30-ik napján délelőtt 12 órája** kitézetik, a mikor a bírólág lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1903. évi január hó 14. napján.

Kiss Gyula

kir. bírósági végrehajtó

ROSTALT SZABÓ ÉS FÜST FEJLŐDÉS NÉLKÜL EGY
„RETORTA” BÜKFA SZÉN

NINCSEN TÖBBÉ
FEJFÁJÁS

RAKTÁR: PALOTA-ÚJPEST
PÁLYA-UDVAR.

Figyelmeztetés.

Tisztelt háziasszony!

Ha azt nem akarja, hogy fehérműje bapiszkittassék, szoba levegője, egészsége rovására, a bűz által megfertőztessék, akkor csakis a kifogástalan vegyileg tisztított **legnagyobb hőfokot fejlesztő**

RETORTA FASZENET

fogadja el. Ujabban közönséges olcsó kemény, erdei **szén** hoztak csomagokban forgalomba. Óvakodjék mindenki annak megvásárlásától. Minden **retorta** faszén csomag ezen védjegygyel van ellátva.

Kapható minden fűszer- és szatács-üzletben. Nagyban eladás a **Patota-Ujpesti pályaudvarban levő szenttelepen.**